

Groene wandeling door Oegstgeest

Datum beschrijving mei 2003

Beschrijving wandeling: K.G. Wolthuis

Ontwerp wandeling: W.J. Blauw

Duur van de wandeling: 2,5 tot 3 uur

Wandelschoenen worden aanbevolen: de bospaden zijn vaak zeer drassig.

A t/m F: beginpunten naar keuze

A. Ronde Rhijngeesterstraatweg-Geversstraat

1. Volg (Rhijngeester)straatweg, aan de linkerzijde, richting: Oegstgeest-Noord; na ca. 80 m. straatweg oversteken en vervolgen; Oranjelaan kruisen en na ca. 30m. rechts over brug naar **Bos van Wijckerslooth**;
2. direct rechts; dan rechts aanhouden: hoge bomen pad volgen tot vijver;
3. bij vijver links; ca. 20 m. voor brug links: bospad; pad volgen tot eind: schelpenpad; hier rechts;
4. bij monument links: breed pad volgen tot het eind; hier rechts: weg langs de rand van het bos (water) naar rechts volgen; dan links door hek het bos verlaten;
5. na ca. 20 m. links: Louise de Colignylaan; volgen langs 'Jottem' tot:

B. Kruising van Lijtweg-Hofdijck

6. Lijtweg oversteken en de Hofdijck aan de linkerzijde volgen;
7. bij kruising links: Admiraal de Ruyterlaan; na ca. 20 m. naar rechts oversteken: voetpad;
8. aan het eind: Hofdijckschool, (Hasenbos)laan schuin naar links oversteken: voetpad;
9. voetpad naar rechts volgen en aanhouden; dan links over brug; dan direct rechts: zandpad;
10. aan het eind rechts rechts; bij kruising links: Laan van Alkemade; uitlopen tot:

C. Kruising Laan van Alkemade-Laan van Oud Poelgeest

11. hier kruising oversteken en rechtdoor lopen naar de ingang van **Oud Poelgeest**.
12. oprijlaan rechtdoor volgen; bij splitsing rechts;
13. voorlangs kasteel(trap); na ca. 5 m. rechts: smal schelpenpad; na ca. 35 m. (straatlantaarn) links: bospad; na ca. 40 m. bij splitsing rechtdoor; aan het eind van bospad rechts: hoge bomenlaan;
14. laan volgen tot het einde en dan bij splitsing links; bij kruising rechtdoor;
15. na passeren brug rechts; dan links en vervolgens rechtdoor: ca. 35 m. langs water;
16. bij volgende splitsing weer rechtdoor en dan links tot de oprijlaan;
17. bij oprijlaan links en direct buiten het hek weer links: Poelgeesterweg;
18. deze weg volgen tot drukke verkeersweg; hier rechts in de richting van:

D. Ronde Hofdijck-Laan van Oud Poelgeest

19. voor de rotonde de Hofdijck naar links oversteken en aan de overkant naar links;
20. Hofdijck volgen tot eind; ca. 20 m. na bord LEIDEN: rechts bospad in naar **Leidse Hout**;
21. bospad bij splitsing naar links vervolgen; aan het eind fietspad oversteken;
22. bij weiland links; dan pad oversteken en over brug 724 naar links;
23. schelpenpad langs water volgen tot eind: 3 bomen; hier rechts;
24. bij kruising rechtdoor: asphaltweg; langs hertenkamp; na theehuis direct rechts;
25. weg langs rechter zijde vijver volgen; aan het eind links; na ca. 20 m. rechts en na ca. 30m. links;
26. na ca. 80 m. over brug rechts; daarna bij grasveld rechts en pad langs grasveld volgen;
27. bij kruising links: weg door grasveld; aan de overkant direct links;
28. na ca. 20 m. rechts; dan 2de weg links: brede bomenlaan;
29. eind bomenlaan rechts en doorlopen via uitgangshek naar:

E. Kruispunt Warmonderweg-de Kempenerstraat

30. Warmonderweg rechtdoor oversteken, de Kempenerstraat aan de rechterzijde steeds volgen;
31. bij huisnr. 47 links oversteken en tussen nr. 40 en 42 door-

lopen naar **Hendrik Kraemerpark**;

32. na toegangshek direct links: schelpenpad; aan het eind links: naar poort;
  33. direct na de poort rechts: (Leidse)straatweg; weg blijven volgen: Leidsestraatweg wordt Geversstraat; deze straat volgen tot:
- ## F. Kruising Geversstraat- de Kempenerstraat.
34. vlak voor kruising naar links oversteken; aan overkant rechts en na ca. 10 m. links: door kleine poort: verboden toegang, naast bloemenkiosk; de toegang tot **Endegeest**;
  35. ca. 25 m. na poort links; na ca. 40 m. rechtdoor; dan na ca. 30 m. links; weer links: langs bank;
  36. bij kruising rechts; weer rechts: pad langs bosrand; na ca. 80 m. pad rechts: tussen 3 bomen door;
  37. bij 5 sprong links; pad naar links aanhouden; bij kruising rechtdoor (rechts is grasveld); aan het eind rechts;
  38. pad volgen tot het eind: asphaltweg; hier rechtdoor: asphaltweg over ca. 140 m. volgen;
  39. bij kruising met bord Kievit rechtdoor en over linkerbrug: pad volgen;
  40. pad naar rechts volgen: langs bankjes, tot hek; dan rechts; en bij water rechts: tot brug;
  41. over brug links naar andere brug; over deze brug na ca. 20 m. rechts: smal pad;
  42. pad langs water tot eind volgen en dan rechts: pad wordt asphaltweg; steeds rechtdoor;
  43. weg volgen achter kasteel langs tot vlak voor ijskelder, hier links en vervolgens rechtdoor;
  44. bij het bord Vuilverzamelgebouw rechts tot Endegeesterstraatweg; oversteken en rechts;
  45. vervolgens links: van Swietenlaan; bij huisnr. 21 naar rechts oversteken en rechtdoor naar brug: **Rhijngeest**;
  46. over brug rechtdoor; bij kruising rechtdoor; voor brug links; pad langs water volgen;
  47. aan het eind rechts: over gestyleerde brug; dan rechtdoor: over asphaltweg; aan het eind rechts;
  48. bij Rhijngeesterstraatweg links en vervolgen tot rotonde en rotonde links passeren;
  49. Aan de andere kant wordt het beginpunt van de wandeling weer bereikt.

N.B. (Leidse)straatweg: op die plaats is geen straatnaambord aanwezig.

Leidsestraatweg: daar is wel straatnaambord aanwezig.

Groene wandeling: bomen

In deze bijlage bij de wandelkaart leest u welke bomen u zoal kunt zien tijdens het wandelen. De volgorde en nummering van de routebeschrijving is aangehouden om het gemakkelijk te maken om bomen en locaties te vinden. Voor bijzondere bomen buiten de parken is zo goed mogelijk een eenduidige plaatsbepaling opgenomen.

A. Startpunt rotonde Rhijngeesterstraatweg

Ad 1: Tegenover de RK kerk (Residence Alexander) staan in het trottoir een vijftal Parrotia bomen (Parrotia persica). Ze behoren tot de toverhazelaarfamilie. De bloemen zijn niet indrukwekkend maar de bladkleuren in de herfst kunnen dat wel zijn.

Ad 2 t/m 4: In het bos van Wijckerslooth kan men de volgende bomen vinden: zomereik (Quercus robur), beuk (Fagus sylvatica), esdoorn (Acer pseudoplatanus), hulst (Ilex aquifolium) en bij de uitgang naar de L. de Colignyiaan enige hoog opgegroeide Robinia's (Robinia pseudoacacia).

Ad 5: Voorbij 'Jottem' volgt 'D' Hoogen Boom'. Hier staan op het kleine stukje groen een drietal soorten bomen: vooraan een van de vele variaties japanse kers (Prunus), rechts achter een es (Fraxinus excelsior) en links naast de overblijfselen van de Wijttenbachweg een tweetal fraaie Kaukasische vleugelnootbomen (Pterocarya fraxinifolia). Vergelijkt u de vorm van die bomen eens met de vorm van de bomen in de L. de Colignyiaan, haagbeuken (Carpinus betulus), met sterk omhoog gerichte takken (goede straatbomen). De vleugelnoot daarentegen is een zeer breed uitgroeiende boom, goed voor parkjes.

B. Startpunt Kruising Terweeweg-Hofdijck

Ad 6: Het kruispunt wordt sterk bepaald door de grote witte paardekastanje (Aesculus hippocastanum). Dit jaar (2003) minder fraai door de, door een mineermot, aangetaste bladeren.

Het meest linkse voetpad voert langs de flats van de M.H. Tromplaan. Op de grasveldjes voor (of achter) de flats kunt u achtereenvolgens de volgende bomen tegen komen.

Flat 1 beuk (Fagus sylvatica); flat 2 een fraaie tulpenboom (Liriodendron tulipifera) let eens op het blad, een niet vaak

voorkomende vorm; flat 3 een hemelboom (Ailanthus altissima). De bomen van flat 4 staan aan de andere kant, langs de 'de Ruyterlaan'.

Hier vindt u weer een hemelboom enkele essen (Fraxinus excelsior) en enkele platanen (Platanus acerifolia) deze lasten goed te herkennen door de afschilferende schors.

Het Hofdijck gedeelte: zomereiken (Quercus robur), essen en paardekastanjes.

Ad 7: Opnieuw het meest linkse voetpad. Na de eerste flat aan de K. Doormanlaan volgt de tuin die daarbij hoort. In het midden valt een piramidale boom op. Het is een watercypres (Metasequoia glyptostroboides) een boom waar de wetenschap pas sinds 1941 weet van heeft gekregen. Werd verondersteld te zijn uitgestorven.

Hofdijck gedeelte: zomereik, es en hemelboom

Ad 9: Alkemadelaan gedeelte: Amerikaanse populier (Populus deltoides), een treurwilg (Salix sepulcralis) en enige esdoorns (Acer pseudoplatanus)

Langs het zandpad een rij Amberbomen (Liquidambar styraciflua); nieuwe aanplant.

Ad 10: De bomen langs het water zijn: treurwilg, es en hartbladige els (Alnus cordata). Er zijn twee grote, opvallende bomen in particuliere tuinen. De eerste is een moerascypres (Taxodium distichum); draagt ook dit jaar vruchtkegels en de tweede is een zomereik.

De moerascypres lijkt veel op de watercypres. De blaadjes van de watercypres staan netjes tegenover elkaar. De moerascypres is wat slordiger en zet de blaadjes verspreid langs het takje.

C. Startpunt Kruising Laan van Alkemade-Laan van Oud Poelgeest

Ad 12 t/m 16: Op het terrein van Oud Poelgeest zijn de volgende bomen te vinden:

beuk (Fagus sylvatica), zomereik (Quercus robur), paardekastanje (Aesculus hippocastanum), berk (Betulus), hulst (Ilex aquifolium) en hollandse linde (Tilia europaea). Ook is er een overblijfsel van een al heel oude tulpenboom (Liriodendron tulipifera).

Ad 14: Op het grasveld achter het kasteel waar ook de bekende 'reigerman' aan het water staat, zijn drie soorten bomen te zien. Twee betrekkelijk kleine bomen waarvan er een nog niet zolang geleden is neergezet. Dit zijn japanse notenbomen

(Ginkgo biloba). De twee grote bomen dicht bij het pad zijn een moseik (Quercus cerris) en een moerascypres (Taxodium distichum)

Ad 18: Langs de Poelgeesterweg staan tegenwoordig iepen (Ulmus) ipv populieren.

D. Startpunt rotonde Hofdijck-Laan van Oud Poelgeest

Ad 20: In het Leidse Hout zijn de volgende bomen te vinden: beuk (Fagus sylvatica), zomereik (Quercus robur), paardekastanje (Aesculus hippocastanum), berk (Betulus), hulst (Ilex aquifolium) en linde (Tilia) mogelijk ook nog de tamme kastanje (Castanea sativa).

Ad 21: Bij het uitkomen van het eerste stukje bos zien we twee grote hongarse eiken (Quercus frainetto). Kijken we tussen de stammen door naar de overkant van het grasveld dan zien we een hemelboom staan (Ailanthus altissima). Deze boom heeft dit jaar (2003) vruchten.

E. Startpunt kruising Warmonderweg-De Kempenaerstraat

Ad 32: Het eerste deel van het schelpenpad: paardekastanje (Aesculus hippocastanum), es (Fraxinus excelsior), hulst (Ilex aquifolia), witte esdoorn (Acer saccharinum) en na het bruggetje een lange lindelaan (Tilia).

Ad 33: De straatbomen aan de Leidsestraatweg zijn Platanen (Platanus acerifolia) met schilferende schors.

F. Startpunt kruising Geversstraat-De Kempenaerstraat

Ad 35: In het bos van Endegeest staan beuk (Fagus sylvatica), eik (Quercus robur), robinia (Robinia pseudoacacia), hulst (Ilex aquifolia) en taxus (Taxus baccata)

Ad 46: In Rhijngeest: abeel (Populus alba), robinia, berk (Betula pendula), beuk, zomereik, els (Alnus glutinosa), es, linde, plataan (Platanus) en paardekastanje (Aesculus hippocastanum)

Ad 48: Tegenover de uitgang van Rhijngeest is het Wilhelminapark. De ingang wordt bewaakt door grote Amerikaanse eiken (Quercus rubra).

Groene wandeling: cultuurhistorie

Tijdens de Groene wandeling door Oegstgeest kunt u niet alleen kennis maken met de op de strandwallen (de oude duinen) gelegen landhuizen en landgoederen met hun bijzondere stinsevegetatie, maar ook met het agrarische verleden van de vruchtbare geestgronden die tussen de strandwallen in liggen. Enkele bijzondere gebouwen en plaatsen worden in deze bijlage van de wandeling beschreven:

A. Startpunt rotonde Rhijngesterstraatweg

Geversstraat 5, Gemeenteschool

Dit gemeentelijk monument is in 1879 gebouwd als gemeenteschool. De hoofdvorm en de voor- en zijgevels verkeren in de oorspronkelijke staat. Vooral de voorgevel met de wonderlijke middenpartij bezit een zekere waardigheid. Nadat de school in 1932 was verhuisd naar de Terweeweg, heeft het gebouw lange tijd dienst gedaan als politiebureau. Binnen zijn de cellen nog zichtbaar. Sinds 1975 is er een judosportschool gevestigd.

B. Startpunt Kruising Terweeweg-Hofdijck

De boerderij Actaea (ca.1885), Terweeweg 152

Op de hoek van de Terweeweg en de Hofdijck staat de boerderij Actaea, die tot het eind van de negentiende eeuw in gebruik was als boerenbedrijf. Dit gemeentelijk monument heeft een imposante kap met fraai gesneden daklijst. Ook de daklijst van het washok aan de Hofdijckzijde mag er zijn. Vroeger was de Hofdijck een zandpad met een sloot die vlak langs het washok liep. In dit washok (voor de wekelijkse was) was geen stromend water, zodat er vele emmers water van de waterput op het erf door de bewoners naar het fornuis in het washok zijn gedragen.

Gerard Lubbe begon hier rond 1920 een bloembollenbedrijf en ontwikkelde een nieuwe narcis: de *Narcissus poeticus actaea*, een dichtersnarcis, roomwit met een platte roodomrande oranje bijkroon, een groot succes, en vele malen nationaal en internationaal bekroond.

Vanwege de bloei van het bedrijf werden twee bollenschuren bij de boerderij gebouwd, die in 1971 weer zijn gesloopt ten behoeve van woningbouw aan de Hofdijck.

C. Startpunt Kruising Laan van Alkemade-Laan van Oud Poelgeest

Kasteel Oud Poelgeest (rijksmonument)

De naam Poelgeest is te verklaren uit de ligging op de geestgronden aan de Poel ofwel de Mare. In de Middeleeuwen kwam het landgoed in handen van de adellijke familie van Alckemade waardoor het kasteel ook wel het Huis Alckmade werd genoemd. Na de verwoesting door de Spanjaarden tijdens het beleg van Leiden, was het huis veranderd in een ruïne en is er door de nieuwe eigenaar, Constantin Schier de Vermandois, in 1660 een nieuw Oud Poelgeest gebouwd. Architect was Erasmus den Otter. In 1724 werd het kasteel verkocht aan Hermanus Boerhaave, professor in Leiden. Deze plantte in de tuin 'uithoedsche' bomen en 'zeldzame gewassen' en legde een kruidentuin aan. In de 19^e eeuw werd het kasteel gecompleteerd met twee uivormige torens. Tevens werd een koetshuis, een oranjerie en een kleine kapel in gotische stijl gebouwd. In 1945 werd het kasteel verkocht aan de gemeente Oegstgeest. Vanaf 1987 wordt het landgoed beheerd door de Stichting Oud-Poelgeest.

D. Startpunt rotonde Hofdijck-Laan van Oud Poelgeest

Het Leidsche hout

Dit Leidse park is aangelegd als werkverschaffingsproject rond 1930. Tot 1920 behoorde het grondgebied van de raadsliedenbuurt, waarin het Leidsche Hout is gelegen, bij Oegstgeest. Het werd door Leiden ingelijfd om luxe villa's e.d. te kunnen bouwen voor de gegoede burgerij van de stad. Door de economische crisis werden zowel het park als de omliggende wijk soberder uitgevoerd dan oorspronkelijk de bedoeling was. In de indeling van het park is de oude rechthoekige polderverkaveling nog terug te vinden en zijn er lange zichten. In de tweede wereldoorlog werden talloze bomen gekapt om als brandstof te dienen. De meeste bomen in het park dateren dan ook van na 1945.

E. Startpunt kruising Warmonderweg-De Kempenaerstraat

Het zendingshuis, Hendrik Kraemerpark

Dit statige gebouw, met zijn fraaie voorgevel en typische dak-torentje dateert uit 1917. Tot eind 1999 was hier het Hendrik

Kraemer Instituut gevestigd, dat als opleidingscentrum voor hervormde zendelingen en tijdelijk huis voor verlofgangers functioneerde. Ook was hier het bureau van de Raad voor de Zending gevestigd. Inmiddels is het gebouw verbouwd tot luxe appartementencomplex.

F. Startpunt kruising Geversstraat-De Kempenaerstraat

Huize De Olmen, Geversstraat 49

De laagbouw van dit gemeentelijk monument aan de Kempenaerstraat dateert van 1647, de 'hoog' bouw van 1787. Het was eens een herberg onder de naam 'De Hollandsche Tuyn', met timmermanswerkplaats. Vanaf 1906 tot 1980 was er een bakkerij gevestigd en tot 2000 een antiquair. Tegenwoordig is het een woonhuis.

Teksten: Margriet Lugt, Ed de Bruyne en Tom van der Meij

Foto's: Tom van der Meij

